

IZHAJA VSAK DAN

Ima ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznični štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 tabele. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. oz. 10 st. mm. Za oglaševanje v tekstih listov po 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se upravnice ne vrata. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane 1 K za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rekapituli se ne vrstijo.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 29 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Tiskarstva Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Poštne-hranilnice in račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Albanska kriza.

Tripleententa proti avstrijsko-albanski separatni akciji v Albaniji.

LONDON 6. (Izv.) Iz Petrograda se poroča, da smatrajo ruski oficijalni krogi položaj za zelo resen. Ruski poslanik v Londonu je že dobil nadaljne instrukcije. Skadrsko vprašanje je sedaj stopilo v ozadje in sedaj pride na vrsto najvažnejše vprašanje, to je rešitev albanske krize.

PARIZ 6. (Izv.) „Temps“ pozivlja tripleentento, naj energično nastopi proti avstrijsko-italijanskemu načrtu glede pacifikacije Albanije in zaključuje svoja izvajanja: Vprašanje, katero ima razrešiti londonska konferenca, je čisto enostavno. Gre predvsem za to, če bo Avstriji in Italiji dovoljeno v Londonu to, kar je bilo Franciji in Španiji v Maroku prepovedano.

LONDON 6. (Izv.) Francoski poslanik Cambon je na veleposlaniški konferenci v Londonu stavil predlog, naj se izvrši v Albaniji skupna vojaška intervencija vseh vesil. Francoski poslanik v Rimu, Camille Barrere, je včeraj do go časa konferiral z di San Giulianom in poudarjal, da nimata Avstrija in Italija nobene pravice do samostojnega nastopa v Albaniji.

PETROGRAD 6. (Izv.) Sazonov in Delcasse sta danes dopoldne dolgo časa konferirala. Sazonov je izjavil, da Rusija pod nobenim pogojem ne more privoliti v avstrijsko-italijansko separatno akcijo v Albanijo, ker stoji na stališču, da mora priti avtonomna Albanija pod protektorat vseh vesil.

Po kapitulaciji Črnogore.

DUNAJ 6. (Izv.) V tukašnjih diplomatskih krogih se slika politični položaj po kapitulaciji Črnogore sledeče:

Včerašnja londonska konferenca je z veseljem sprejela sporočilo črnogorske vlade, da resignira Črnogora na Skader. Reunija je takoj sklenila, naj mednarodni vojaški oddelek zasede Skader in vrše toliko časa v mestu policijsko službo, dokler se ne na stanejo albanske oblasti.

Admiralski svet mednarodnega brodovja stopi takoj v dogovor s črnogorsko vlado glede določitve natančnejših modalitet. Tako, kakor hitro zasede Evropa Skader, bo blokada črnogorske obali odpravljena.

Vse kaže, da bo albansko vprašanje rešeno mirnim potom. Dočim so oficijalni dunajski krogi še včeraj zvečer izjavljali, da morata Avstrija in Italija zasedati Albanijo, prihajajo danes že glasovi, da ne bo treba vojaške intervencije.

Zatrjuje se, da so bila poročila o akciji Essad paše, ki so prihajala iz Srbije in Cetinja, silno pretrana. Zlasti še dosedaj ni znano, da bi se Essad paša proklamiral albanskim kraljem. Essad paša se nahaja sedaj s svojo armado v Tiranu, kjer skrbi za mir in red. Baje je že izjavil, da je pripravljen odpustiti vse svoje turške vojake in obdržati le Albance. Avstrijska diplomacija se bo sedaj trudila, da doseže med Essad pašo in provizorično albansko vlado sporazum glede skupnega postopanja.

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

In Mavric je stopil bliže k Metki, ki si je že uravnala svoje lase. Za roko jo je prijel, pa je izpregovoril tiho in proseče: „Ne zameri, Metka. Veš, saj nisem mislil hudega... Kar tako me je prišlo. Sam ne vem, kaj mi je bilo... Ne bodi huda, Metka. Povej mi, ali si huda name?“

Metka ga je pogledala s svojimi velikimi, solznimi očmi. „Nisem huda,“ je odgovorila šepetaje. „A greh je to, gospod, resnično je greh... Saj niste vi krivi ničesar, zares niste krivi ničesar. Nisem huda...“

Kakor da bi se sramovala svojih lastnih besed, je odbrzela preko trate in je pognala krave s šibo. Stopale so krave navzdol proti progu, a Metka je šla za njimi s povešeno glavo. Za njo pa je stopal Mavric in je molčal. Krave so dospale do proga; prebredle so deroči potok in so se ustavile onkraj na bregu, kakor bi čakale na svojo pastirico. Metka je bila v zadregi in sama ni vedela, kaj bi storila. Most je bil predelec, a širom nikjer nobene brvi. In spoznala je tedaj Metka, da bo morala na vsak način prebresti deročo vodo. Spoznala

Carigradska vlada je izjavila velesilam, da je pripravljena odposlati armado Essad in Džavid paše po morju v domovino, a se boji, da bi Grki napadli transportne ladje, ker pretilminarni mir še ni formalno podpisan. Kakor hitro dobi Porta garancije, da se napad ne izvrši, ukrene vse potrebno, da zapuste turške čete Albanijo.

Kabinet Mijušković.

CETINJE 6. (Izv.) Kralj je poveril vodstvo nove provizorične vlade, Lazarju Mijuškoviću.

Razpust črnogorske armade.

CETINJE 6. (Izv.) Vlada je izjavila, da v najkrajšem času odpusti večji del moštva, da opravi najnujnejša poljska dela.

Zaplenjen angleški parnik.

LONDON 6. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Port Salda: Grški torpedni rušilec „Doxa“ je pet milj od pristanišča Haifa ustavil angleški parnik „Southfield“ in ga odvedel na Kreto. Na parniku je bilo 5600 ton premoga za turške državne železnice.

Samomor atentatorja Schinasa.

ATENE 6. (Kor.) „Agence d'Athènes“ poroča: Morilec kralja Jurja, Schinas, je skočil danes zjutraj v Solunu skozi okno na sodno dvorišče in obležal na mestu mrtev.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 6. (Izv.) Predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester je danes dolgo časa konferiral z zunanjim ministrom, grofom Berchtoldom. Konferenca je imela namen pojasniti, v koliko še ovira zunanji politični položaj sklicanje poslanske zbornice, ki je tem nujnejše, ker žele zasedanje zbornice vse stranke.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 6. (Kor.) Današnja seja se je pričela ob 1/11 dopoldne. Predsednik grof Tisza je izjavil, da je poslanec Pop vložil interpelacijo radi zadnjih volitev v Kabanyji. Po izvolitvi odsekov je dr. Lukacs predložil poročilo o izseljeniški koncesiji, ki je bila podeljena Avstro-Amerikani. Finančni minister je predložil zakon o ustanovitvi ogrske tovarne za topove, naučni minister zakonsko osnovo o ustanovitvi grško-katoliške školije v Hajdudorogu.

Poročilo ministrskega predsednika Lukacsja glede izseljevanja se glasi: Ministrski predsednik je pooblastil „Združeno avstrijsko paroplovno družbo, poprej Austro-Amerikana Comp. Cosulich v Trstu“, da prevaža izseljenike iz Ogrske v Trst in od tod v Združene države in Kanado in sicer via Newyork oz. Quebec, Montreal, Portland.

Zakonska osnova o ustanovitvi ogrske tovarne za topove določa, da prevzame Ogrska, v smislu pogodbe z dne 21. aprila s Skodovo tovarno in firmo Krupp, za sedem milijonov kron akcij. Tovarna se ustanovi s pomočjo tvrdke Krupp in tvrdke Skoda.

Bosenski sabor zaključen.

SARAJEVO 6. (Kor.) Uradni list priobčuje cesarjev dekret, ki pooblašča skupnega

je to in je zardela, pa jo je bilo sram. Mavric se je nasmeljal in je rekel veselo: „Če hočeš, te pa ponesem na ono stran. Kar štupo-ramo te prenesem.“

In Metka se je nasmehnila. „O, ne,“ je odgovorila. „Bom že sama prebredla... Samo sram me je...“

„A, seveda,“ je odgovoril Mavric in se je še vedno smejal. „Pojdem pa jaz strani. Samo glej, da te voda ne odnese.“ — In Mavric se je napotil po progu. A vendar si ni mogel kaj, da ne bi pogledal tupatam nazaj. In videl je tedaj, kako si je sezula Metka čevlje in je stopila v mrzlo vodo. Do ovinka je prispel in tedaj se je ustavil in se je obrnil nazaj. Metka je bredla vodo, v eni roki črevlje, a z drugo je držala krilo. Voda se je pa zaganjala v njene bele noge in je brizgala tupatam na njeno krilo. A Metka je stopala naglo, in kar naenkrat je bila na bregu. Obula si je črevlje, pa je pognala krave, ki so jo čakale mirno. Šla je za njimi počasi in s sklonjeno glavo, kakor bi premišljevala nekaj velikega, skrivnostnega. Šele, ko je prišla na pašnik onkraj proga, se je ustavila za trenutek in se je ozrla nazaj. In tedaj je videla, kako ji miga Mavric z roko. Nasmehnila se je, pa je pospešila korake.

Počasi je stopal Mavric po progu. Sam ni vedel, kam bi šel; zato pa je spel kar naprej brez cilja in volje. S proga je stopil na kolovozno pot, ki je peljala nekam daleč, morda tja pod bele snežnike. „Kaj sem

finančnega ministra viteza Bilinskega, da zaključim tretjo sezijo bosenskega sabora.

Kralj Alfonz v Parizu.

MADRID 6. (Kor.) Kralj Alfonz je danes ob 1/10 dopoldne odpotoval v Pariz. Občinstvo je priredilo kralju živahne ovacije.

Avstriji bremena — Italiji dobičke!

II.

Ob vsej svoji tragiki stvar vendar ni brez komične primesi. Dvignili smo roko zaščitnico nad Albanci, ustvariti smo jim hoteli novo domovino, svobodno in samostojno državno tvorbo v namen, da jih obvarjemo pred — barbarskim gospodstvom Srbov! Vse to smo hoteli in hočemo in s temi svojimi plemenitimi nameni smo prišli na najlepšo pot, ki vodi direktno v boj proti — Albancem in proti ustanovitvi svobodne Albanije!

Ob vsej svoji resnosti stvar res ni brez komike!

Seveda govori diplomatski jezik, da naš namen je le — pacifikacija, pomirjenje, uvedenje miru in reda! Lepo to! Samo da si mi dovoljujemo pripombo, da tam, kjer treba z vojno silo napravljati mir in red, mora vladati zmešnjava, kaos! No, gospoda diplomatje, sedaj pa se izvolite spominjati, kako ste govorili še pred kratkim, ko ste bili vsi v ognju za bodočo svobodno in neodvisno Albanijo! Niste-li v svojem nasprotovanju Srbiji in balkanskim narodom sploh kričali v vse vetrove, da je bodoča Albanija, kakor element miru in reda, kakor kulturni element v najeminentnejšem smislu te besede, neizogibno potrebno proti- teže proti večni nemirnosti in vedni nevarnosti izlivačim slovanskim narodom na Balkanu? A kaj smo odgovarjali mi, kako so vam odgovarjali vsi, ki jim sovraštvo do teh slovanskih narodov ni skalo vida in vzelo možnosti za hladno presojanje? Govorili so vam, da Albanija sploh ne more biti kakor enoten geografičen in etnografičen pojm, da ga sploh ni enotnega albanskega naroda s skupno in ujedinjeno voljo za do- sega skupnih ciljev, da so to le divja plemena, ki se pobijajo med seboj istotako, kakor sovražijo vse druge, da so torej to elementi, ki sploh niso sposobni za redno državno življenje...

No, gospoda diplomatje, kdo je imel prav?! Odgovor je dajate vi sami se svojimi pripravami za ekspedicijo, ki da jo apodiktčno zahteva nastali — kaos v Albaniji!!!

Toda „Arbeiter-Zeitung“ stavlja v svojem temeljitem članku istotako nujno kakor usodno vprašanje: kaj pa bo po pacifikaciji?! Ali se zaveznici — Avstrija in Italija — res povrtna k svojemu prvotnemu stališču za svobodno in neodvisno Albanijo? Če se — kaka država bo to? Če se Albanci pokažejo tudi potem kakor element, ki je absolutno nesposoben za to, da bi se vladal in upravljal sam?! Kaj potem? Mari zopet nova vojna ekspedicija za svobodno Albanijo, a proti — Albancem?! Radi miru večni boji — to bi bila

stori? si je očital neprenehoma. Čemu mi je bilo tega treba? Kaj ni greh to, da sem razburil nič vedočo dekle, ki je še otrok? Greh je to — pred mojo lastno dušo je greh... In nemara se je vzbudila v tem otroku duša — ljubezen se je vzbudila vsled mojega ravnanja. Nemara, nemara... Pa se bom mogoče zagovarjal pred lastnimi mislimi, pred lastno dušo? — Kaj sem storil? Čemu sem storil to? Ali mi je bilo potreba?!

In Mavric je hitel naprej, da bi ubežal očitajočim besedam, ki so vstajale neprenehoma v njegovi duši. Pekle so ga te besede, tako pekle, da je sklenil, da ne pogleda več Metke in se je izogne povsod. Morda, morda se ni prepoznal? Morda se še niso zbudile v Metkini duši tiste sanje, ki jih pokliče ljubezen sredi lepega dneva? Morda se še niso zbudile in spé se kakor prvo popje samotnih rož, katerih se še ni dotaknilo solnce s svojimi živimi žarki. Morda...

„Čemu mi je treba tega?“ je pomislil Mavric, ko je dospel že globoko v gorsko divjino. „Nikoli več se je ne dotaknem in tudi blizu nje ne grem. Čemu bi kail njen srčni mir. Čemu?“

Tako je sklenil Mavric. Toda že, ko je prišel večer, je prelomil besedo. Domači so šli koj po večerji spat. Mavric se je vsedel pred hišo na klop, pa je strmel v tih večer, ki je ležal krog njega, poln hlada in tihega hrepenenja. Šem z vasi se je oglasila hi-

zabava za bogove, ako ne bi sezala malce pregloboko v — žepu respektivnih p. n. gospe davkoplačevalcev v obeh novo Albanijo ustanavljajočih držav!

Kaj pa, če bi obe državi tekom ekspedicije in pacifikacije pozabili na svobodno Albanijo in prišli na druge grešne misli, da — ostaneta v Albaniji? O naši avstrijski diplomaciji si ne upamo izreči nikkake sodbe, ker se nikdar ne more vedeti za gotovo, kaj hoče, — da, niti tega se ne more vedeti, da-li ona sama ve, kaj prav za prav hoče! To pa moremo trditi z vso absolutno gotovostjo, da Italija ve, kaj hoče! Razun dunajske diplomacije ga ni tako najljubnega človeka v vsej Evropi, ki bi si ne bil na lasnem, da vsa albanska politika Italije gre za tem, da si, uporabljajoč dani ugodni moment, zagotovi to, kar si je pripravljala z dolgoletno, sistematično urejeno in natančno preračunjeno propagando v Albaniji!

Naj že avstrijska diplomacija hoče ali ne: po sedanjih ekspedicijah mora priti moment, ki prinese usodno vprašanje delitve plena; ali kakor govore po diplomatski: delitve interesne sfere? Če se razdelitev izvrši v oblikah, oziroma, v tistih mejah, kakor nam napovedujejo sedanjo pacifikacijo, potem seveda Italija ne bo imela povoda za konflikte, ker bo lahko zadovoljna v polni meri. Vprašanje pa je, kaj poretu k temu avstrijski narodi? Poretu, da prepustitev južne Albanije z Valono Italiji tvoril — velezdajo na interesih, na bodočnosti monarhije.

Res je sicer, da se je v Avstriji doslej glas narodov ob določanju vnanje politike zgubil v puščavo — neupoštevan in ne- uvaževan. Ali tudi za potrpežljivost avstrijskih narodov mora slednjič postati breme pretežko, da bodo končno neizprosno zahtevali politike varstva interesov monarhije tudi nasproti — Italiji.

Spriču te eventualnosti vzbuja članekar v „Arbeiter-Zeitung“ spomine na dogodke iz leta 1864. oziroma 1866. Opozarja, da bi se utegnili v Albaniji ponoviti zgodovina Schleswig-Holsteima, ko je po kooperaciji Avstrije in Prusije proti mali Dansk prišlo do vojne med — Avstrijo in Prusijo! Nu, mi pa moremo konstatirati mirnim srcem, da je pri nas na jugu vsa javnost že danes uverjena, da po delitvi Albanije mora priti prej ali slej do vojne z Ita- lijo!

Pri tem je pa še drugo usodno vprašanje: kako stališče zavzamejo druge države nasproti delitvi Albanije med Avstrijo in Italijo? Posebno pa v prvi vrsti interesirane balkanske države in njihova zaščitnica Rusija?!

To vprašanje ima pred očmi tudi članekar v „Arbeiter-Zeitung“, ko svari: „Naj bo potek stvari tak ali tak, pogled v bodočnost nam kaže najskrajneje nevarnosti, kaže na vojno, v kateri bi moglo iti za življenje in smrt! In za kako ceno začnemo s to nevarno politiko? Za severno Albanijo, za ozemlje torej, ki je, kar se tiče ljudi in narave, naj- bolj civilizirano v vsej Evropi!“

hipoma lepo ubrana pesem. Fantje so šli preko vasi, pa so prepevali, da je odmevalo v pokojni večer sladko in ubrano. Okenca so se odpirala, in izza cvetličih, rdečih nageljnov se ozir radoveden obrazek in se je smehljaj v sreči in radosti.

Mavric ni mogel obstati več. Ti glasovi so mu razburili dušo, in v nji je ostalo nenasično hrepenenje po zlati, sladki devotki, ki bi jo človek pritisnil v tem krasnem večeru na svoje koprneče srce. Vstal je, pa se je napotil preko ulice. Blížal se je Kresnikovi koč in že oddaleč je videl na klopi črno postavlo. „Metka je,“ je pomislil. „Ali naj se ognem, kakor sem sklenil? Čemu? — Saj ni tako, kakor sem si domišljeval. Ni tako hudo... Nekaj besed izpregovorim z njo, in videla bo, da vse skupaj ne pomeni nič. Da, tako napravim.“

In je obstal pred Metko in je pozdravil prav prijazno: „Dober večer, Metka. Ali si kar sama?“

In iz teme je odgovoril tih in droben glasek: „Matl so šli že spat. K prvi maši gredo... Meni pa se ne ljubi spati. Tako lep večer je nočoj...“

Mavric se ni dolgo pomišljal, ampak je sede kraj nje. „Tudi meni se ne ljubi spati. Veš, dolgočas mi je bilo doma. Naši vsi spé... Pa sem šel preko vasi, pa sem se ustavil pri tebi. Saj mi ne boš zamerila, Metka. Ne morem drugače, ne morem...“ (Dajle.)

Za občinske volitve.

Sestanek zaupnikov za zgornjo okolico.

V petek, dne 9. t. m., se bo vršil na željo zaupnikov v Bazovici, Padričah, Gropadi in Trebčah, sestanek zaupnikov zgornje okolice, na katerem se bodo preselile kandidature za III. volilni okraj. Sestanek se bo vršil po želji omenjenih zaupnikov ob 7.30 zvečer v Sokolovi dvorani na Opčinah.

Politično društvo „Edinost“ je razposlalo zaupnikom posebna vabila za ta sestanek in pričakuje, da se ga zanesljivo udeležijo v polnem številu.

Seja mestnega sveta,

ki se je vršila snoči pod predsedništvom II. podžupana dr. Brocchija je trajala od 8. do 11. ure. Rešenih je bilo vseh 8 točk dnevnega reda. Predvsem se je razvila živahna debata radi nujnega predloga Puecherjevega glede postopanja večine v delegaciji, oziroma v dveh odsekih, kjer se rešujejo reklamacije. Te interesantne debate, ki je trajala več nego eno uro, so se vdeležili govorniki vseh treh strank, za Slovence dr. Wilfan in dr. Slavik. Predlog je propadel seveda, ker si večina ne da kaliti svojega čeprav malo poštenega dela.

Nato so bile sprejete vse točke dnevnega reda. Kot 8. točka je bil sprejet predlog za prenehanje openskega semlja v Bazovici. Sicer so nekateri člani večine (zlasti Ravasini in še prav posebno vneto Samaja) kakor celo tudi socialisti Simonetta (!) nasprotovali, govorili in glasovali proti predlogu, toda našima poslancema dr. Pertotu in dr. Wilfanu se je vendar posrečilo z argumenti pobiti vse nasprotniške ugovore ter tako vsaj tako daleč pripraviti zbornico, da je predlog sprejela z 22 glasovi (od 42 poslancev), torej z enim glasom večine.

Posl. Ferluga je tekom seje priporočal, da se čim prej razpiše delo za gropljsko šolo in z delom kmalu prične.

Domače vesti.

Iz sodne službe. Pri okrajnem sodišču v Pazinu je do 18. t. m. razpisano mesto sodnika IX. činovnem razredu.

Iz poštne službe. Poštna kontrolorja Karel Gaspari v Opatici in Karel Martzar v Trstu sta imenovana za višja poštna kontrolorja.

Laško-liberalna večina na delu za volitve. Kakor poročamo na drugem mestu, je v snočnji seji mestnega sveta od strani obeh manjšin že odmeval protest proti samovoljnemu postopanju laško-liberalne večine v mestnem odboru, ki je pričel sedaj reševati volilne reklamacije. Ti liberalni fanatiki, ki odločajo o reklamacijah v prvi instanci, in to v prenešanem delokrogu, so si svojo delikatno nalogo prikrojili na prav poseben način. Kar jim ni po godu, odbijajo vse in iščejo preteznih razlogov, ne meneč se za vse prigovore in pojasnila zastopnikov manjšin. Ti laž-liberalni sodniki o volilni pravici tržaških meščanov razsojajo celo bolj strogo nego-li policija sama. Muogim reklamantom, ki jim je v to poklicano oblast, c. kr. policijsko ravnateljstvo, potrdilo triletno bivanje v mestu tržaškem, naš slavní mestni odbor po svoji laško-liberalni večini zavrača reklamacijo in odreka upravičenemu volilcu to konstitucionalno pravico zgolj z izgovorom, da iz drugih priloženih dokumentov ne izhaja, da je reklamant res bil v Trstu v zadnjih letih, oziroma ker ga mestni anagrafični urad nima prijavljenega v svojih zapisnikih, ki jih sestavlja na podlagi obvestil od strani policije.

PODLISTEK.

Dr. Antonin Dvořák:

Mrtvaški ženin.

(K koncertu ljubljanske „Glasbene Matice“ v soboto 10. t. m.)

K najslavnejšim svetovnim novodobnim skladateljem prištevamo Čeha dr. Antonina Dvořaka, o katerem pravilo nemški glasbeni kritiki, da glasba vre iz njega, kakor iz živega vrelca. Bil pa je tudi izredno delaven ter plodovit in vsa njegova nešteta dela stoji na veliki umetniški višini.

Rodil se je 1. 1841. v Milevskem kot sin gostilničarja. Določen je bil za mesarja, a je veliko raje igral s svojimi ljudsko-školskim učiteljem violino. L. 1857. je odšel v Prago in se posvetil glasbenim študijam. Obiskoval je orglarsko šolo, preživljal pa se je s tem, da je igral gosli po gostilnah. L. 1862. je bil nastavljen kakor violist v narodnem gledališču v Pragi. Polagoma je tudi komponiral in l. 1873. so izvajali javno njegovo „Himno“ za mešan zbor in orkester z velikanskim uspehom, tako da je dobil večletno državno štipendijo. Kmalu si je pridobil ugled in ime tudi izven mej češke domovine. Posebno sta ga podpirala, videč njegov izredni glasbeni talent, slavna Nemca Brahms in Bülow.

Njegova slava je rasla od dne do dne.

V to svrhu pregledujejo priložene vojaške knjižice iz prejšnjih let, ali pa delavske knjižice, ki morda že davno ne služijo več dotičniku kakor izkazilo.

Dalje nameravajo med drugim sprejeti reklamacije za izbris finančnih stražnikov iz volilnega imenika, češ, da so militarizirani za slučaj vojne.

Drug tak prav — liberalen ukrep obč. odbora se glasi, da, kdor je tekom zadnjih treh let vršil aktivno vojaško službo, je izgubil volilno pravico, torej naj bi bil za breme in žrtev še prikrajšan na svojih političnih pravicah!

Slednjič si je vedela večina tudi lepo pomagati pri upoštevanju davkov za uvrščenje volilcev sebi v prilog. Vse to bo dajalo dovolj povod, da se bomo še mnogo pečali s tem.

Namestnik princ Hohenlohe o Trstu in njegovi važnosti. Napram poročevalcu dunajske korespondence „Oesterreichische Presszentrale“ se je princ Hohenlohe sledeče izjavil o Trstu in njegovi važnosti:

„V teh letih, odkar poslujem v Trstu, sem si pridobil neomajno prepričanje, da Trst ne more pripadati k posestnemu stanju te ali one narodnosti, ampak da spada k najdragocenejšemu skupnemu posestu Avstrije. Prepričanje moje je, da vse narodnosti in vsi stanoviti Avstrije imajo enako važen interes na tem, da jim Trst, ta edino izhodna vrata, ki jih imamo v veliko, države združujoče svetovno morje, procvita vedno silajneje. Kako sposoben za razvoj je Trst v resnici, to so pokazala poslednja leta še posebno jasno. A kar velja v velikem za Trst, velja prav gotovo tudi za druga primorska mesta, če tudi v zmajšani meri, da: za — vso našo Adrijo.

Zato imajo po mojem nazoru vsi prebivalci te obali velik interes na tem, da s svojimi trgovskimi potmi, svojimi bogatimi naravnimi krasotami, zdravilno močjo svojih kopališč in z vsem drugim, kar imajo koristnega in lepega, seznanjajo najširše kroge.“

Iz teh razlogov je princ Hohenlohe z vneto govoril za sedanjo Jadransko razstavo. Tu moramo pripomniti nekoliko besed na naslov g. namestnika. S posebnim povdankom moramo naglasiti, da se mi nismo nikdar izjavili proti tej prireditvi kakor taki in da bi se je le veselili iz razlogov, ki jih je tako lepo obrazložil gospod namestnik. Ravno iz teh razlogov je globoko obžalovati, da so z nemško-tendencijsnim načinom pripravljaj, ki je kričeče kontrastiral s plemenitimi nazori g. princa, prireditelji pokvarili primorskim Slovanom veselje na Jadranski razstavi. Naši voditelji v Istri so n. pr. gotovo pametni ljudje in niso taki nacionalni eksaltadosi, da bi ne imeli smisla za pomen Trsta in za potrebo, da se široki svet seznanja z lepoto in zanimivostmi naših krajev. Če so oni ozlovoljeni, je moralo biti pač dovolj razloga za to.

Si fecisti, nega! Tega načela, da je treba utajiti, kar so storili, se drže oni gospodje zabavljači, oziroma njihov kolovodja, ki sedaj razgrinja svojo modrost po ljubljanskem „Dnevu“, obenem pa seveda podtikajo nam, česar nismo nikdar pisali, samo da ima potem novega gradiva za nove napade.

V včerajšnjem „Dnevu“ nam gospod zastopnik zabavljačev zopet očita pavšalno žaljenje nekih tržaških slovenskih krogov, ki po njegovem mnenju tvorijo „močni del — če ne večino!“ — Slovencev v mestu samem. Malo daleč se je tu pač zaletel ta gospod, ki mora sam po sebi res biti precej mogočen gospod, kajti v zvezi temu, da je sicer vse pisal v množinskem imenovalniku, se mu je enkrat le zareklo, da je izpregovoril v lastnem imenu — malo daleč se je zaletel, kajti da bi se

večina tržaških Slovencev strinjala z onimi zabavljači in se čutila žaljena, ker smo jim povedali v obraz resnico, ki je seveda precej zaskrbelela: no, pa menda vendar ne! Nasprotno: vsi tržaški Slovenci razum one kopice zabavljačev, ki se čutili prizadeti in ki smo jih tudi hoteli zadeti, edino le odobravajo naš nastop, ker jim je že dovolj onega večnega zabavljanja, sumničja, ogovarjanja in zasmehovanja našega vodstva in našega lista. Pač res stoji na slabih nogah vsa ta njihova zabavljalna akcija, če morajo posegati že po tako nizkih sredstvih, kakor je očitna neresnica, da ne uporabljamo kar naravnost izraza — laž.

Radi bi pač vedeli, kako so vendar mogli najti one „pavšalno žaljene kroge“, iz katerih so v svojem prvem „odgovoru“ skovali — uradnike, o katerih ni bilo niti besedice v oni naši ponedeljkovi notici, ki je tako zelo razburila kri gospodom zabavljačev, ne vemo, odkod so kar nenekrat vzeli oni „močni del — če ne večino!“ — Slovencev v mestu samem“, ki smo jih baje razžalili, ko smo pisali sledeče: „Prav toplo priporočamo nekaterim gospodom...“? Ali so ti „nekateri gospodje“ res večina tržaških Slovencev, ki se baje čutili žaljena, ali so to res oni široki „pavšalno“ po nas žaljeni krogi? Ne, vi nekateri gospodje, to ste le vi, družba zabavljačev, o kateri je znano po vsem Trstu, da v resnici še niste storili na narodnem polju prav nič drugega, nego da ste ob vsaki priliki zabavljali proti tistim, ki v resnici delajo. In le ne govorite nam o odborih narodnih društev, kjer baje tako pošteno delate, kakor zatrjujete v „Dnevu“, kajti odbore naših narodnih društev poznamo prav dobro in vemo, da vas v teh odborih — ni! In če se končuo že tako zelo skrivate za razne „kroge“, „močne dele“ in „večino“ in vam ni všeč, da smo vas nazvali z „družbo“, le rečite, pa vas imenujemo tudi po imenu; če je vam to ljubo, je nam tudi prav, kakor bi nam bilo tudi prav, da se vi sami povzdignete v svojem „delovanju“ nad „ostarijsko stopnjo“, česar želimo našemu „notičarju“, kajti potem se vsaj ne bo treba baviti z vami niti njemu niti našemu „člankarju“.

Če se to zgodi, potem gotovo tudi ne bode več pisarili takih neresnic, kakor ste jo napisali trdeč, da se je „Edinost“ izognila vprašanja koloniziranja Slovencev v Trstu in ozkornosti svobodne konkurence, ki se baje goji v tem oziru pod patronanco „Edinosti“. V nedeljskem članku smo povedali dovolj jasno naš princip: „Nam je v Trstu domačin vsak, kdor čuti slovenski, pojmuje nalogo, ki jo ima Trst za vso Slovenijo in vse naše Slovence in ki tudi svoje delo uravnava po tej nalogi!“ Kdor dela proti „tej nalogi“, pa naj je tudi rojen Tržčan, je za nas tujec, je za slovenski Trst le v pogubo in narodna disciplina zahteva: proč žnjim!“ In če smo še dostavili: „z največjo radostjo sprejemamo vsakogar, ki je prinesel v Trst, če ne drugega, vsaj dobro voljo, da koristi slovenski stvari!“ Seveda pa so gospodje zabavljači nam eno o prezirilo to našo izjavo, samo, da so mogli še nekoliko pozabavljati s svojimi „domačini“, ki baje hočejo imeti vse pravice in — po zabavljačih — vsa „korita“, kakor se izražajo, in „nedomačini“, ki baje ne smejo — „delati“, ali pa „kvečjemu le „hlapevska“ in pisarska“ dela.

Da ti „domačini!“ Pri „Edinosti“, ki je tako „protinedomačinska“ so v uredništvu 3 Kranjci in 1 Štajerca, „domačin“ nobeden, a v našem političnem vodstvu? Saj so razum dveh, — dr. Slavik in dr. Wilfan sta Tržčana — vsi ostali „nedomačini“, rojeni izven tržaškega ozemlja, in te „tujce“ so domačini“, v prvi vrsti okoličanski Slovenci,

sprejeli z odprtimi rokami ter jih posadili na zaupna in vodilna mesta in to zato, ker so delali, ker so se žrtvovali za domačine. Naj se torej le žrtvujejo nanovo prišli „nedomačini“ prav tako, kakor so se drugi, pa jih „domačini“ sprejmejo prav tako, kakor so oni; a sedanji voditelji bodo le hvaležni, če se bodo mogli potem malce oddehniti vsled dela novih sodnikov na narodnem polju.

Naj le poizkusijo gospodje zabavljači, kaj se pravi na Tržaškem delati na narodnem polju, pa jih kmalu mine zabavljanje, kajti skrbeti edino le zase, za svoje dobro materijelno stanje, to je pač lahka stvar, posebno če so vse že pripravili drugi, toda naporno delati, žrtvovati poleg napornega fizičnega in duševnega dela tudi še materijalno, kakor so delali in še delajo tisti, ki jim je v resnici do obrambe slovenske postojanke v Trstu, — to je pač nekaj drugega!

Gospodje zabavljači, ki so prišli večinoma šele včeraj v Trst, višijo le, kar je že storjenega in ono, kar bi bilo morda še treba, storiti; nimajo pa niti pojma o tem, koliko truda in poštenega dela je bilo treba, preden se je tržaško Slovenstvo dvignilo na sedanjo stopnjo napredka; niti misliti pa ni, da bi hoteli priznati, kar je jasno, kakor na dlani, da se je v Trstu tekom zadnjih 20 let storilo in tudi doseglo več, nego drugje v enem stoletju. Hiša se pač začne graditi pri temelju, ne pa pri strehi, in če ni še hiša pokrita, še ni zato vse ostalo delo nič vredno. Naj torej pomagajo, da bo čimprej popolnoma dograjena ta naša stavba, kar se pa gotovo ne zgodi s podiranjem dosedanjega dela. Z zabavljanjem in zasmehovanjem, očitanjem korupcijske in samogoltnosti, temveč zopet le z — delom!

Zakaj pa gospodje zabavljači, ki vedo vse bolje, ne vstopijo v naše politično društvo, kjer bi imeli najširše polje za razvijanje in utemeljevanje svojih idej? Toda tega ne! Zakaj ne, je pač težko umeti, ko vendar politično društvo sprejme vsakogar, ki hoče sodelovati, z največjim veseljem. Na shode ne prihajajo, — to jim je preizkušnja! Proti „Edinosti“ zabavljajo, a obenem se bahajo, da je niti ne čitajo. Menda so gospodje le — preučeni, da bi se hoteli poučiti o naših stvareh? Ne vemo, kajti potipaj, kjer hočeš, ti bo vsak preprosti naš okoličan ali navadni tržaški delavec bolje poučen o naših narodnih, političnih in socialnih razmerah, in o težkočah, s katerimi se nam je boriti, nego pa ta gospoda.

Naj le pridejo gospodje z novimi idejami, upošteval jih bo naš list prav rad, upoštevalo jih bo tudi politično društvo! Seveda pa, če ne znajo drugega, nego kakor delajo sedaj, samo kričati, da je vse za nič, a sami ne znajo nasvetovati nič boljšega, potem se pač ne bomo nanje obračali za nasvete. Če jim naš list in naše politično društvo, katerima se ima tržaško Slovenstvo v največji meri zahvaliti za svoj dosedanji politični in gospodarski razvoj, ne veljata niti toliko, da bi se jim zdelo vredno sodelovati pri njih, potem moramo pač le zopet ponoviti, da zato nočemo sodelovati pri našem delu, ker so — preleni, in da je to tudi res, je najboljši dokaz dejstvo, da se nekateri teh gospodov zabavljačev niso sedaj po razpisu občinskih volitev niti pobrigali, da bi bili reklamirali svojo volilno pravico, dasiravno so jim bili brezplačno na razpolago — „pisarji“!

Tako gospodje zabavljači! Sedaj pa zopet lahko nadaljujete s svojim zabavljanjem, ogovarjanjem, zasmehovanjem in zavijanjem!

3 maj v življenju Napoleona I. Ta veliki vladar je bil zrušen s porazom v takozvani bitki narodov pri Lipsku na jesen leta 1813. Ko so začetkom leta 1814.

Bil je član raznih učenih družb in častni član akademije na Dunaju in Berlinu. Univerzi v Pragi in Cambridgeu na Angleškem sta mu dali doktorski naslov.

Deloval je kakor učitelj kompozicije na konservatoriju v Pragi. Od leta 1892—1895 je bil ravnatelj narodnega konservatorija v New Yorku. A vrnil se je zopet v Prago in postal l. 1901. artistski ravnatelj konservatorija, kar je ostal do svoje prerane smrti l. 1904.

Dvořák je češko-narodni komponist. Njegove skladbe se odlikujejo po slovanskih ritmih in melodijah. Delovanje njegovo je mnogolično in vsestransko. — Napisal je skladbe za klavir, dvo- in štiričrtno, za posamezne instrumente, kakor za velik orkester. Našemu občinstvu so dobro znani njegovi „Moravski dvopevi“, overture „Husitska“ ter ljubki in karakteristični „Slovanski plesi“. Tudi simfonija: „iz novega sveta“ se je že izvajala v naših koncertih. Sklepni zbor iz njegovega oratorija „Sv. Ljudmila“ nam je zapela ljubljanska „Glasbena Matica“ na drugem koncertu leta 1905. V Trstu. Skladal je simfonične pesnitve, maše, rekvijem, Te deum, razne godalne trio, kvartete itd.

Svojemu narodu je podaril tudi več oper, izmed katerih je „Rusalka“ najslavnejša. Več del pa je ostalo v njegovi zapuščini, katero sedaj pripravlja in izdaja njegov zet, češki skladatelj Josip Suk.

* * *

Dvořakov glasbeno umetniški predhodnik B. Smetana je proslavil svojo domovino na ta način, da je vse njene naravne lepote in bogastva živjotvoril v glasbenih simfonijah pod naslovom: „iz moje domovine“. Dvořák pa je proslavil svojo domovino s tem, da je v glasbi na novo ustvaril in oživil krasne pravljice svojega naroda. Narodne pravljice o povodnem možu, čarovnicah, gozdnem golobu in zlatem kolovratu so podlaga njegovih simfoničnih pesnitev. Ravno tako pravljica o Rusalkah za opero „Rusalka“.

J. K. Erbenova pesnitev narodne pravljice o mrtvaškem ženinu: „Svatebni košile“ je polna biserov narodne modrosti in nprastvenega etičnega čustva in izkustva narodovega. Ob prekrasnem svojem koncu nas uči, kako se moramo v stiskah krepko staviti v bran, da krepkostno zmagamo:

Da nisi stavila se v bran,
tvoj konec bil bi zdaj strašan.
Raztrgano bi ti bilo,
kakor košulje te telo.

Dekle v boju med nebisi in peklom tvori središče te v 18 delov razdeljene balade. Križ in rožni venec slavita zmago nad peklom in po mrtvem ženinu odpeljano dekle je spričo pobožne stanovitosti rešeno večnega pogubljenja.

Ta narodni pesniški biser, je na višek povzdignil Dvořák po nesmrtni svoj glasbi. Silajno je pokazal s tem delom svoj umetniški talent in globoko čutečo dušo. Ljubez-

njava je balada v čisto lirčnih partijah, karakteristična in efektna pa v slikanju. Posebno ljubeznilo se muči skladatelj ob sentimentalnih spevih in nudi celo mrtvaškemu ženinu upravljanje ljubeznive kantine, to pa namenoma, da mu ni treba grozovitih pošastnih vtisov nakupičevati.

Najlepše točke balade so: „prva sopranska arija „Oh ljubega imela sem...“, slavospev Devici Mariji, dvospev soprana in tenorja „Noč lepa, jasna...“ in basovski solospjev: A čuj, po durih: buh, buh, buh. Višek balade pa tvori pretresujoča zborova žalobna koračnica.

Balada se deli v tri dele in je za vsakim delom kratek odmor.

Dvořák jo je komponiral leta 1885. Prvikrat je bila peta pri veliki pevski slavnosti v Birminghamu na Angleškem, kjer je tudi izšla pod naslovom: „The spectres bride“. Nato so jo peli v Pragi in naša „Glasbena Matica“ jo je pela prvokrat pri zahvalnem koncertu na Dunaju, 25. marca l. 1896.

Z izvajanjem „Mrtvaškega ženina“ se nam nudi izreden umetniški užitek, kakor-šnega do danes Tržčani še nismo bili deležni.

Zato iskrena hvala ljubljanski „Glasbeni Matici“ in njenemu pevskemu zboru in slava možu, ki je pravi vzor vztrajnosti in resnega dela: koncertnemu mojstru g. Mateju Hubadu.

zaveznike čete udrie na Francosko, jim je mogel Napoleon postaviti nasproti 70.000 mož. Pri La Rothiere-u ga je dosegel prvi poraz od strani zaveznikov, ali njegov genij se je še enkrat povzdignil nad veliko moč zaveznikov. Od 1. februarja pa do 18. je zmagoval po vrsti nad zavezniki četami pod Blicherjem in vrttembergim prestolonaslednikom, dokler ni bil končno v bitkah pri Laonu in Arcis-sur-Aube (10—12. marca) premagan. Sedaj je hotel Napoleon prenesti bojšče na Reno in je tako došel do Vitry-ja, kar mu je došla vest, da so zavezniki na potu proti Parizu samemu. S povsnešnimi marši je hitel za njimi, ali nekoliko ur pred Parizom je doznal, da se je mesto predalo (30. marca). V Fontenblau ga je dosegla vest, da ga je senat vrget s prestola in da je večji del generalov odpadel od njega. To ga je sklonilo, da se je odpovedal na korist svojemu sinu, ali zavezniki so odklonili to njegovo ponudbo in tako se je Napoleon dne 11. aprila za-se in svoje naslednike odpovedal francoskemu prestolu. V nadomestilo mu je bil odkazan otok Elba kakor kneževina, puščen naslov cesarja in obljubljen mu je bila letna renta 2 milijonov frankov. Od nekdanjih silnih njegovih čet so mu pustili zavezniki le 400 gardistov, ki so ga spremljali na Elbo.

Dne 3. maja 1814. je prepeljala neka angleška fregata le žalostne ostanke nekdanjih Napoleonovih armad. Ali ni trajalo niti eno leto dni in orel je zopet (26. februarja 1815) ali zadnjikrat razpel svoja krila na Francosko. V bitki pri Waterloo dne 18. junija so ga zavezniki popolnoma porazili ter obsodili v prognanstvo kakor „generala Bonaparte“ na otok Sv. Helena, kamor je došel dne 16. oktobra 1815. Tu so ga držali pod strogim nadzorstvom do smrti dne 5. maja 1821.

Predavanje o škodljivih trte in sadnega drevja v Lonjerju prirediteljska družba za Trst in okolico jutri, dne 8. t. m. ob 8 zvečer v prostorih gosp. Čoka županovega.

Ljubljanska Glasbena Matica priredi v Nar. domu ro. t. m. pod vodstvom Mateja Hubada koncert. Izvajal se bo Dvojakov MRTVAŠKI ŽENIN za soli, mešan zbor in orkester.

V izložbi Gorenjčeve trgovine v ul. Caserma sta razstavljeni dve sili pevkega zbora Glasbene Matice iz Ljubljane, ki prireditelj v soboto v našem Narodnem domu koncert.

Prva nam predstavlja Matični zbor, ki je pel „Mrtvaškega ženina“ na koncertu na Dunaju leta 1896, druga pa Matični zbor iz leta 1910. Na obeh so dame v krasni in slikoviti kranjski narodni noši z avbami in pečami na glavi. Slavno občinstvo opozarjamo, da si ogleda te slikovite skupine.

Mednarodne konjske dirke se vrše danes na Montebellu. Začetek ob 3 popoldne.

II. Vojaško veteransko društvo za Trst in okolico je imelo dne 4. maja svoj redni občni zbor. G. Mirko Wolf, stotnik v pokoju, je otvoril zborovanje s pozdravom na zborovalce in s trikratnim klicem cesarju. Na nadomestnih volitvah so bili izvoljeni dozdaj provizorični funkcionarji: Mirko Wolf predsednik, Ivan Zuchiat in Mihael Lahović podpredsednika, Josip Mevlja tajnik, Fran Puc, Josip Pelizon in Josip Sersa odborniki. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti, s posebnim odobranjem pa oni za spremembo pravil in svrha ustanovitve zbora c. kr. privil. strelcev. V ta zbor se bodo sprejemali vsi, ki so dovršili prezenčno, oziroma nadomestno vojaško službo, in pa mladeniči, ki so vstopili v 16. leto in so fizično krepki za vojaško službo. Pouk v streljanju in vežbanju bo brezplačen. Vpisovanje se vrši vsak dan od 10 do 12 predpoldne in od 5 do 7 zvečer. Ob nedeljah je predpoldne v označenih urah.

Tržaška mala kronika.

Trst, 6. maja.

Ljubitelj mladih deklet. Svoči so zaprli 42 let starega tapetnika Hermana Zellerja, ki ima svojo obrt v ulici sv. Katarine, stanuje pa v ulici Ferriera št. 7. Ostudnež se je bil totil 9 let stare deklice.

Radi prepira z ženinom. S svojim fantom se je malo sporekla 22letna Ada M. Radi tega je včeraj dozorelo v njej prepiranje, da za njo ni več mesta na svetu. Prepir je bil sicer čisto navadno pikanje med zaljubljenici, a Ada je bila uverjena, da je sedaj ljubezni konec. Potočila je torej precej solza, na to pa je vzela steklenico octove kiseline in jo je šla izpit na neko klop med nasade. Tam so jo pa kmalu našli ljudje in policijski zdravnik jo je v težkem stanju spravil v bolnišnico.

Ljubeznjiva mati. V ponedeljek popoldne je 15letna šivilja Ivanka M. izpila nekoliko octove kiseline, ker je hotela umreti. Smrti si je zaželela, ker jo njena — „mati“ sili, da bi ljubimkovala z nekim 33letnim premogarjem, ki ga je deklica nikakor ne mara. Mož jej je silno zopern. Ivanka so rešili, premogarja zaprli, mater pa izpustili (!).

Nepoboljšljiv lopov. V neki javni hiši v zagati Marinella so preteklo noč prišli 22 let starega steklarja Franca Lepnika iz Gradca, ker je ukradel klobuk nekemu drugemu Stajercu, ki je bil tudi tam navzoč. Sedaj so izvedeli, da je bil Lepnik pobegnil iz graških zaporov, kjer je bil v preiskavi radi goljufije.

Dva vojaka zaprta. Preteklo noč ob eni je kolovratil vojak Jožef Pascoli iz Budimpešte po ulici Belvedere domov. Tu pa se je brez vzroka zaletel v stražnika in ga je začel tako pestiti, da se ga je ta komaj ubranil. Še-le čez dolgo časa ga je premagal in oddal straži pri vratih velike vojašnice.

Vojaka Nikola Radoša iz Bosne so zatolili, ko je prodaval nekemu starinarju vojaško uniformo. I njega so zaprli.

Roparska tatvina in sleparstvo. Premogarja Antona Sgobera iz Gorice so snoči zaprli, ker je iztrgal denarnico iz rok Alojziju Germanu, ko je ta plačeval v neki ljudski kuhinji svoj račun.

Delavca Karla Spillerja pa so zaprli na besedo krčmarice v ulici Madonina št. 8, kateri je bil ponudil nekaj kilogramov kave, nato pa ušel s celim desetkom, ki bi ga bilo moralo menjati neko dekletce.

Tatvina in nezvestoba. Predsnočnim je bil zaspal Avgust Bizjak v neki gostilni, kjer mu je potem nekdo ukradel denarnico z 280 K. Sedaj so tata našli; ta je dninar Anton Černivc iz Gorice. Černivc je prejel ukradenega denarja zapravlil z neko lahkoživko, s katero je prebil vso noč in ki ga je na to izdala. Ko so ga prišli, so dobili pri njem le še nekaj vinarjev.

Društvene vesti.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Z ozirom na to, da pozivajo tovariše-vojake pod orožje, se ne morejo za nedoločen čas vršiti društveni sestanki.

Pevska vaja ZJŽ se vrši danes ob navadni uri v društvenih prostorih.

Nar. del. organizacija.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč vabi vse svoje člane na zelo važen društveni shod, ki se bo vršil danes, dne 7. majnika, ob 7 zvečer v veliki dvorani NDO ulica sv. Frančiška št. 2.

Odbor zidarske skupine. Danes, v sredo ob 5 in pol važna odborova seja. Ker so na dnevnem redu nujno potrebni predmeti, ki nam jih treba rešiti, prosimo, da se seje udeleže vsi odborniki in namestniki.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO vabi na važen sestanek, ki bo v petek ob 10 predpoldne v društveni dvorani, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.
(Palazzo Diana)
Za cerkvijo Sv. Antona novega.
Sprejema od 12. do 1. in od 5½. do 6½. pop.

Nova zaloga šip, posodja in kuhinjskih potrebščin

Trst, Istrska cesta (Via dell'Istria) št. 67.

Namešča osebno stekla in brezplačno.
Velika izbor za gostilne in krčme. Cene zmerne.

— ZDRAVNIK — Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)
ordinuje na svojem stanovanju v Trstu,
Corso št. 12
od 11½ do 1½ in od 4½ do 5½ popoldne.
TELEFON 177/IV.

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst

priporoča svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena sa svežim in prvovrstnim blagom

Knjigoveznica ANTON REFENŠEK je edina slov. književna oica v Trstu, ulica Oceilia št. 9. — Isdeluje vsa knjigoveška preprosta in fina de'a točno in po konkurenčnih cenah. 176f

Za birmo!
Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni
ALOJZIJA POVHA
Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbor.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovnejše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane meke Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usode se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat. Brzjavni: ALBERTO FINZI, Trst.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini Kadilci!

odpravite kakor če pridno pijete in grgate Tolstovrško dijeteljno kislno vodo, ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov. močno ogljikovokisel prtok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezež okus ter ostane tudi čista in dobra. Naročite in prepričajte se. Zabož s 25 steklenicami, 38 l, velja le 5 kron. Razpošilja se v ⅓ l, ⅓ l in 1 ⅓ l steklenicah. — Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — Tolstovrško slatino naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higijeničnih razstavah. — Del čistega dobička gre v narodno namene. Naroča se pri podjetju Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Kupi se vsaka množina 1 ⅓ l steklenic. — Abstinente! Pijte le Tolstovrško slatino, ki vsled prijetnega okusa nadomešča vsako drugo pijačo! Poskusite! Boste hvalili!

Tržaška posojilnica in hranilnica

Poštno hranilnični račun 16.004.

Posojila daje

na vknjižbo,
na menice,
na zastave in
na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/4 %

Večje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.
Oddaja domače nabiralnike (hranilne pušice).

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.
Trst, piazza Caserma št. 2, I. (v lastni palači — vhod po glavnih stopnjicah).

Telefon št. 952.

Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednosti, popolnoma varno proti vltomu in požaru, urejeno po najpogostejšem načinu, ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov.

URADNE URE: od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 6 popoldne
Izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači trgovci, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

Govorniška šola. V petek ob 8 zvečer govorniška šola, ki naj se je udeležijo vsi, ki so jo obiskovali do danes in tudi nove učence naj pripeljejo s seboj, posebno mlajše delavce.

Zidarji v Lonjerju. Ker se vrši prihodnji četrtek ob 8 zvečer v Lonjerju predavanje „Kmetijske družbe“, smo primorani, naš napovedani shod zidarjev zopet preložiti. Zidarski shod se bo zato vršil drugi četrtek, dne 15. t. m. ob istem času zvečer.

Posredovalnica NDO išče tri natakarje.

Kužnišnica NDO. Pozivljamo člane in članice NDO, ki so si pred daljšim časom izposodili knjige, da jih čimprej vrnejo, ker se kužnišnica preuredi.

Vesti iz Goriške.

Zveza županov in podžupanov na Krasu vabi na letno občno zborovanje dne 15. maja t. l. ob 10 dopoldne v Sežani v dvorani c. kr. okrajnega glavarstva. Dnevni red: 1. Predsedniško poročilo. 2. Blagajnikovo poročilo. 3. Brezobrestno posojilo za kraške travnike. 4. Nekaj misli o vzgoji in pouku šol odrasle mladine. 5. Volitev odbora. 6. Predlogi.

Pripomba: Ako se ob napovedani uri ne sestane zadostno število članov, se bode pol ure pozneje zborovalo po istem redu neglede na število udeležencev.

T. č. predsednik:
Jos. Vran.

Pretep med Furlani. V nedeljo so se tepli v Šlovrencu pri Moš. Pretepala sta se posebno Anton Mekina in Rajmund Frankovič. Slednji je močno ranjen na levi roki, vsled česar so ga pripeljali v goriško bolnišnico.

V Stračicah pri Gorici sta se pretepala v nedeljo neki Štefan Madetto in Fr. Tenčič. Oba sta tako obdelana, da sta morala v bolnišnico.

Delavec Hafner puščen na svobodo. — Hafner je bil obsojen, kakor smo že poročali, na 14 dni zapore po § 305 k. z. To kazen je prestal že s preiskovalnim zaporom. Državnega pravdika namestnik dr. Marinaz je bil naznanil pritožbo radi prenizko odmerjene kazni, ali pritožbe ni uležil in Hafner je puščen na svobodo.

Samomor vojaka. — V soboto so našli v Panovcu pri Gorici vojaka 48. pešpolka Alojzija Rankoviča mrtvega. Pognal si je kroglo v glavo, padel in obležal mrtve.

Streljal je na svojega rivala v ljubezni Ludovik Simčič iz kočjanske županije in potem potegnil. Obstreljen je Ivan Rusjan, ki leži bolan v goriški bolnišnici. Simčič je bil odšel in se ni vedelo, kje je. Sedaj pa so ga ujeli v Radečah in prepeljali v goriške zapore.

Tatvine je osumljena neka Italijanka iz Videmske provincije. Nahaja v zaporu v Gorici.

Društvo za podporo izpuščenih kazencev v Goriški deželi je imelo v soboto svoj občni zbor. Predsednik je dr. Vlaci, podpredsednik Sinigoi, tajnik dr. pravdnik Jeglič.

Velika kolesarska dirka okrog goriškega Krasa se je vršila v nedeljo 4. t. m. Priredilo jo je vojaštvo sporazumno s kolesarskim društvom „Gorica“. Proga za dirko je bila dolga 140 km., in sicer od Gorice do Krmina, potem čez Medejo, Zagraj, Tržič, Nabrežino, Opčine, Sežano, Senožeče, Razdrto, Vipavo in po Vipavski dolini v Gorico. Udeležilo se je dirke 42 dirkačev. Prvi je došel na cilj v 4 urah in 52 minutah vojak Fran Gregl, Hrvat iz Zagreba, ki služi pri kolesarski stotnji v

Krminu. Drugi je prišel Dunajčan Alojzij Wacha v 4 urah 45 minutah, 49 sekundah; tretji Dunajčan R. Eschelmiller v 5 urah 2 minutah, četrti vojak Remmer; peti pa je bil Tržačan Mario Bianchi 5 urah 2 minutah 42 sekundah; sledilo jih je še sedemnajst. Potem je bila veselica v Rožni dolini, katero je pa motil dež.

Komen, 4. majnika 1913. Danes je prvič stekel iz Komna avtomobil, ki naj od danes naprej tvori važno prometno sredstvo in ki naj nam bo voz z ostalim svetom. Živimo v času naglice, a kraški „mali Dunaj“ se je moral zadovoljevati vedno samo z srednjeveškimi vozili. — Komen živel je že boljših časov.

Starejši ljudje se spominjamo še živahnega ljudskega in blagovnega prometa, ki se je pretakal skozi Komen. A polagoma se je spremenilo mnogo. Voz za vozom, bogato obložen se pomikal je iz lepe Vipavske v Trst in obratno. Voz za vozom izostal je polagoma. Komen, ki je nekako naravno križišče važnih cest, je zgubil malo ne vso vrednost kakor tak: zadnji udarec pa mu je zadala bohinjska železnica.

Po zaslugi drugih in tudi po nemarnosti tedanjega županstva komenskega ostal je Komen tako oddaljen od železniške proge, da so vsi oni tržaški in drugi izletniki izostali: niso več prihajali sem, ker jih je železnica odpeljala drugam. Pomisliti pa treba, da je pri današnji dragini vožnje s konjem bilo res treba biti „odprte roke“, kdor je hotel izleteti v Komen. Iz zato so izostali izletniki.

Med tem, ko so drugi kraji napredovali s tokom časa, zaostal je Komen, ker nima prometnih zvez. Zato pa smo z največjim zadovoljstvom motrili danes ta močen avtomobil, ki naj nam tvori v bodoče zvezo z ostalim svetom.

Lepo pa je, da se je med nami našel podjeten domačin Josip Žigon lastnik mlina, gostilničar i. dr., ki si je nabavil avtomobil. Mož je pokazal tudi pri tem, da ima smisla za praktičnost, kajti avtomobil je konstruiran za osebni in tovarni promet. Danes je sedelo na njem s šofirjem petindvajset oseb, ki so se peljale čez Rihemberk v Gorico in po furlanski nižini čez Nabrežino v Komen. To je voz, ki združuje hitrost z močjo. Na furlanskih cestah smo se vozili z hitrostjo 60—65 kilometrov na uro — torej kakor brzovlak. Nosi pa 35 do 40 kvintalov.

V bodoče bo pričakoval izletnikov ob običajnih urah na postaji v Nabrežini. Posebno ob nedeljah in praznikih bo prihajal k več vlakom.

Ako pa želi večja družba izletnikov, da jih pričakuje avtomobil v Nabrežini ali Štanjelu, naroči se pisмено pri podjetniku Jos. Žigonu, gostilničarju v Komnu, ob kateri uri naj jih pričakuje.

Sedaj lahko rečemo, da je Komen zopet odprt izletnikom.

Vesti iz Istre.

Na progi južne železnice Št. Peter-Reka sta postajali Šapjane in Jurdani, na katerih so samo nemški napisi, čeravno, bi človek moral iskati Nemca vse daleč okoli. To je vendar brezobzirnost od strani južne železnice, da tako bagatelizira slovensko narodnost, pa tudi znak prazne narodne brezobzirnosti dotičnih občin, da se nič ne brigajo za take v narodnem pogledu važne stvari. Sosebno občini Jelšane in Kastav bi morali nastopiti najenergičnejše.

DAROVI.

— Vrdelskemu Sokolu je daroval g. Hinko Kosič, ker se ni mogel vdeležiti sokojske veselice v nedeljo dne 4. maja na Vrdelci 5 K.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vira. besedo. Manjšo tiskano besedo ankrat več. Najmanjša priložnost 40 vira. Plača se takoj in nerazpisno oddatka.

Trgovski pomočnik, 19 let star, išče službe v trgovini na deželi. Prijazne pismene ponudbe na inzeratni oddelku Edinosti pod „Solitnost“ št. 981.

Odda se odlični osebi lepa meblirana soba z mostovžem in prostim vchodom in hrana. Belvedere 57, II. 989

Pohišstvo in druge domače potrebšćine se prodajo valed preselitve iz Trsta. Ulica Antonio Stoppani 5, IV, levo. 988

Gospica št. 566 Sv. Ivan. Dana beseda, kje tñi. Pismo dvignite kakor telefonično rečeno. Jasnega odgovora pričakujem. 986

Sedlar za strojne pasove v tovarnah, popravlja stare in sprejema nove v delo. Josip Vrhovec, ul. Scussa št. 7. 987

Velikanski raki živi, da skačejo, 60 kom. franko K 850. Po povzetju B. Kaphan, Buczacz. 990

Deklica za pestovanje majhnega otroka se išče. Naslov pri ins. oddelku Edinosti. 991

Priporočljive tvrdke.

Fotograf Antona Jerkića naslov: Trst, u. delle Poste 10; Gorica, Gospodarska ulica 7. 44/4

Avtoriziran elektrotehniški mehanik
Vittorio Ban Trst, ulica delle Poste št. 9.
--- Telefon št. 362/VIII. ---
PREVZEMAJO SE INSTALACIJE
električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovodov.
Bogata zaloga svetilk in mrežic najboljših znamk.
Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. — Poseben oddelak za popravila v precizijski mehaniki.

Fotografični atelje

Segall & Co.

Piazza della Borsa št. 7.

Svobodna uporaba lifta.

Atelje je odprt tudi za binkoštno praznike in sicer do 7 zvečer.

ZA BIRMO

dobi vsak birmanec pri naročitvi

popolnoma zastoj
povečano sliko

30 × 36

Priporočamo:

12 vizitnic, nebljšćećih 4⁸⁰
kabinetnih slik 10⁵⁰

v priznato izvrstni izvedbi.

PARNA pralnica, čistilnica na suho ALBIN BOEGAN
barvarnica
ulica Farneto št. 9, Trst.

Ženske, moške in otroške obleke, toalete, uniforme, prevleka pohišva, preproge, kožuho-vina, perje, rokavice itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najnatančnejše in najskrbnejše po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto št. 9 in tržaških podružnicah ulica dell' Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Testro št. 14.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izberna kuhinja in budjovjeviške pivo (nič glavebela). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Baikan (: Piazza : Caserma)

Konkurzna masa

RICHTER & GLASER

tovarna moških oblek

Trst, Corso 37

nasproti kavarne „AL CORSO“

prodaja vse v zalogi se nahajajoče blago po konkurenčnih cenah. Priporoča se torej vsakomur, ki hoče kupiti za majhen denar obleke za moške, dečke in otroke, naj obiše to velikansko zalogo, kjer jih dobi v zadostni izbiri iz najfinejšega in najmodernejšega blaga tu in inozemskega ter najnovejšega kroja.

Priporočava se slav. občinstvu za blagohotno naklonjenost ter ostajava z odličnim spoštovanjem

konkurzna masa
RICHTER & GLASER

